

dati ta hram božji. Venčajte torej, blagi prijatelji te Marijine cerkve, svoje delo! Prinesite še zadnje darove, da bomo kmalu mogli reči: Dopolnjeno je.

In sedaj se zopet vrnem h križu, od katerega je izšla današnja slovesnost. Križ je že povišan. Sveti torej sveti križ in oznanjaj daleč na okrog, da tukaj prebivajo ljudje, ki te resnično spoštujejo in čislajo, ki v tebi iščejo izveličanja. Sveti s svojim zlatim bliščem v stanovanju bogatinov, da svoje imetje in premoženje krščansko rabijo; sveti v sobice in izbice revežev, da te ljubijo in s krščanskim ter mirnim srcem prenašajo svoje siromaštvo! Sveti v srca grešnikov, da zapustijo grešno pot in nastopijo čednostno stezo! Sveti v novi dom častitih očetov frančiškanov, naj te navdušeno ljubijo, kakor te je ljubil njihov ustanovnik in duhovni oče, sv. Frančišek Asiški! Lesketaj in žari se tje po vsej razsežni škofiji, ter brani in varuj moje ljube škofljane! Da, poteguj nas vse na-se, ko si od zemlje povišan! Bodi nam vsem znamenje božjega varstva, kakor so nekdaj v Jeruzalemu bili vsi, katere je žaznamoval angelj s črko T v podobi križa, obvarovani pogube! (Eceh. 9, 1—6).

Zlasti na zadnji dan, ko se bode Jezus Kristus v svoji nebeški glorijski s teboj prikazal nad podirajočim se svetom, takrat bodi ti naše rešenje, da te bomo gledali v večni lepoti in krasoti tam gori nad zvezdami in — se vekomaj radovali! O crucis victoria et admirabile signum, fac omnes, hoc signum crucis oculis pie intuentes, in coelesti curia captare triumphum! Amen, Amen!

Gospodarske stvari.

Mlin za grozdje.

Letošnje leto večinoma kaže po vinogradih precej dobro. Treba bode marsikomu za trgateg potreben inventar dopolniti. Pri trgatvi je gledati, da se, kolikor najbolj mogoče, dobra roba doseže in pa to na najcenejši in najpopolnejši način. Namen tega spisa ni trgateg splošno preresetavati, temveč le opozoriti za trgateg na neko pripravo, ki ima pri trgatvi veliko gospodarstveno vrednost. To je mlin za grozdje.

Predno se grozdje stiska (preša), mora se zmečkati; čim boljje je zmečkano, tim ložje in popolneje je stiskanje. Za kakovost vina je najboljše mečkati grozdje z bosimi nogami, kajti te so mehke in stiskajo samo mehke, zrele jagode, med tem ko nezrele, kakor tudi peclje in trda zrna cela pusté, da ne pridejo iz teh surove snovi v vino, ki njega okus več ali manj kvarijo. Da se pa to mečkanje z nogami, kakor tudi trenje grozdja s posebnimi pripravami dovolj popolno vrši, treba precej delavnih močij, precej časa.

Mlin za grozdje pa je priprava, gospodarstveno zelo koristna; kajti ž njo se v istem času s dvema delavcema več doseže, kakor pri drugem načinu drozganja z 10 in več delavci. Za 50 beračev moreta dva delavca z dobrim mlinom prav dobro mleti. S tem se prihrani mnogo dnine. Ako se v poštev jemlje, da o trgatvi ni mogoče vedno dovolj dobrih delavcev dobiti, da se mora trgateg včasih hitro vršiti, tedaj se zna še le korist mlina prav uvažati.

Napaka mlina za grozdje je sicer, da sploh enako-

merno stiska zrele in nezrele jagode, kar se pa pri vinu toliko ne pozna, da bi ta napaka odvagala druge pre-mnoške koristi.

Kakor vsake reči, katere se dá kaj spečati, tako se je obrt tudi poprijela izdelovanja mlinov za grozdje, radi tega se dobivajo taki mlini v zelo različnih oblikah.

Umen gospodar naj pri nakupovanju takega mlina, kakor pri nakupovanju vsakatega mu potrebnega orodja, dobro preudarja lastnosti dotičnega predmeta. Predočevati si mora vedno slabe in dobre lastnosti mlina, enega in drugega načina. Ponuja se mu tako različna roba, da mu je dobro paziti, da se ne prevvari. Vsak hvalisa svoj izdelek, pripisuje mu izvanredne koristi. Vsak ima svojo stranko, ki v njegov rog trobi. Kupec, ki se zanaša le na te glasove, ki nima sam zmožnosti presoje-vati, je kot Heraklej na razpotju, ne ve se kam obrniti. Postavimo mu torej kažipot, oziroma povejmo mu znamenja, katerih se naj drži, da zadene najboljšo pot.

Grozdni mlinov se izdeluje zelo veliko raznih oblik in vrst. Najprej se razlikujejo po tvarinah, iz katerih so napravljeni, in po razmerjih posameznih delov.

Glavni del mlina za grozdje so valci, katerih namen je prav za prav grozdje mečkati. Ti valci se izdelujejo iz raznih tvarin. Najbolji so valci iz litega železa. Predsodki proti tem so veliki. Marsikdo trdi, da od takih valcev postaja vino črno. Kdor to trdi, ni še skusil takega mlina, sklepa le iz obče znanega pravila, da železo v vinu povzroči počrnenje vina. To je tudi popolnoma resnično. Pa koliko časa pride pri grozdnem mlinu sok grozdja z železom v dotiko? Ako je nevarnost tako velika, potem bi bilo prej potreba, vse železne stiskalnice odpraviti, ker pri stiskalnici ima mošt veliko več prilike nekaj železa raztopiti. Pa tako nevarno pri moštu od grozdja le ni, veliko bolj pri sadnem moštu. Pri sadnem moštu že neugodno upliva železna stiskalnica, a pri grozdnem ta ni uzrok, da vino počrni. Miljonov hektolitrov grozdja se je stiskalo na stiskalnicah z železnim vijakom, ali to vino ni počrnelo. Še manj pa so železni valci grozdnega mlina uzrok, da vino počrni. Z njimi pride sok kratek čas v dotiko, železo le ni sladkor, ki bi se tako hitro topil. Železni valci se pa tudi kaj hitro prevlečejo s skorjico vinskega kamna in potem moštu nič ne škodujejo. Treba le gledati na snago. Le ako so valci zarjaveli, tedaj se more več železa raztopiti, tedaj vinu škodujejo. Zaradi tega se naj valci po porabi lepo osnažijo in ako dalj časa nerabljeni ostanejo, naj se z mazilom osnažijo, pa ostanejo vedno močni, rje prosti. Resnični dogodki najbolj dokazujejo, da ni vedno umestno nekatera pravila pretesnosrčno za vsak slučaj porabiti. Pri velikih posestvih vinogradov so mlini z železnimi valci že mnogo, mnogo let v rabi in nikdar niso bili povod, da je vino počrnelo. Vino je treba pred železom varovati, ali ni treba biti preboječ, preoprezen. (Dalje prih.)

Sejmovi. Dne 7. septembra pri Sv. Jederti, v Slivnici pri Mariboru, v Kapelah, Vojniku, Št. Ilju v Slov. gor., v Poličanah (za svinje) in na Sv. gorah. Dne 9. sept. v Gornjem gradu, Gomilici, na Spod. Polskavi in v Apačah. Dne 11. sept. v Dobjem in Loki. Dne 12. sept. na Bregu pri Ptujju (za svinje). Dne 13. sept. v Kaniži pri Ptujju (za svinje).

Dopisi.

Iz Šarja pri Ljutomeru. (Cesarjev rojstni dan) se je slavil v Ljutomeru veličastno. Ob 8. uri je bila asistirana služba božja, katere se je udeležilo

¹⁾ O znamenju križa in čudežno znamenje, dodeli, da vsi, ki to znamenje križa pobožno pogledajo, dosežejo v nebeški hiši zmago! — Sklepne besede listine, shranjene v zvonškem jabolku; sicer pa tako moli sv. cerkev na praznik povišanja sv. križa.

uradništvo, učiteljstvo z učenci in vsa gasilna društva. Pri službi božji je pel mešani zbor domačega slovenskega pevskega društva slovensko mašo, kar seveda nemčurčkom ni ugajalo. Razburilo in razlajalo pa jim ni samo slovensko petje živcev, temveč še v večji meri slovenski gasilci, katerih je bila dolga vrsta. Čelade so imeli okinčane z lipovimi vejicami. Videl si tukaj 9 gasilnih društev z nad 200 slovenskimi gasilci in jeden »feuerber«, namreč »lotmerski«, ki šteje s svojim »hotmanom«, krčmarjem Siederitsch-em, vred nekaj čez 30 mož. Slovenska gasilna društva je vodila slovenska velika godba, katera je svirala slovenske komade, med tem ko je »feuerber« celo na tihem korakal. Po sveti maši so se postavila vsa gasilna društva pred okrajno glavarstvo, da so sporočili tačasnemu vodji udanost in zvestobo Slovencev do presvetlega cesarja. Prav lepo je bilo gledati, kako so stali tukaj v dolgih vrstah slovenski sinovi, krepki mladeniči in mladi možje, zvesti svojemu narodu in materi Sloveniji; a ravno tako odseval je izmed vseh »lotmerski feuerber« s svojimi postaranimi možmi. Osivel je morebiti marsikateri že zaradi tega prej, ker ga že peče vest, da je izdal svoj narod, ker zaničuje prelepo doneči slovenski jezik. Vsa gasilna društva so poveljevala slovenski in slišali ste, kako lepo doni poveljni jezik slovenski. »Lotmerski feuerber« poveljuje samo od sebe umevno le »dajč«, saj je bojda njih »hotman« pragerman. Ko je vsa slavnost pred okrajnim glavarstvom minola, podali so se slovenski gasilci z godbo, katera je svirala koračnico »Oj banovci«, v pivarno g. Vaupotiča k skupnemu razveseljevanju in opoldne odrinola so zopet vsa društva z godbo skozi trg, vsako na svoj dom. Konečno še nekaj, g. urednik. Skoraj bi Vam nekaj pozabil poročati in s tem dopolniti to, kar sem Vam poročal zadnjič o vzgoji otrok v nemški šoli. Vsak, kateri je bil v nedeljo v cerkvi, kjer je bilo zbranih nad 1000 otrok, spoznal je gotovo takoj ono trohico, ki zahaja v veleslavno nemško šolo v Ljutomeru. Saj so vsi imeli hrastovo listje na svojih klobukih. Gotovo jim je to zaukazal njih učitelj Dernjatsch in ako ne, dovolil jim je in to zadostuje. Je-li to vzgoja? Kaj bode postalo iz teh? Nič drugega. ko pravi nemčurski rogovileži, ki bodo zaničevali svoj slovenski jezik. To se vidi že sedaj, kajti oni teden šla je trojica teh učencev z veliko hrastovo vejo v rokah po ulicah proti glavnemu trgu mimo hiše jednega vrlih naših narodnjakov. Tukaj torej, v tej nemški šoli najdete pravo nemčursko ali nemško kulturo. Tu je kultura doma!

Šarjan.

Iz Jarenine. (Rojstveni dan) svetlega cesarja smo praznovali slovesno v zvezi s petletnico bralnega društva. Prostor, kjer je bila slovesnost, je bil dostojno okrašen. Za govorniškim odrom je bila od jareninskih gospic okusno ovenčana slika našega milega vladarja in tik zgoraj napis: »Vse za vero, dom, cesarja«. Gospod učitelj J. Čonč pozdravi obilico gostov, opozarjajoč na dvojni vzvišeni pomen današnje veselice: slaviti preblagega svojega državnega očeta, katerega oko se zrosi nad vsako našo nesrečo in se mu obraz radostno zjasni, videč svoje podložnike zadovoljne in srečne; ter se zavdati velike važnosti bralnega društva. Gosp. D. Hribar je nato naslikal nevenljive zasluge in neusahljive čednosti svetlega cesarja, na kar je ljudstvo svoje domoljubje s krepkimi »živio« izrazilo, godba pa svirala cesarsko pesem. Pazljivo je ljudstvo sledilo nadaljnjemu poučljivemu govoru imenovanega govornika. Navdušeno je potem pozdravilo boritelja za naše pravice v državnem in deželnem zboru, g. profesorja Franca Robiča, kateri nas je zagotovil, pri bližnji priložnosti pojasniti svoj parlamentarni delokrog. Tudi vrlih mariborskih pevcev se mi je hvaležno spominjati, ki vedno tako uspešno

posežejo s svojimi vedrimi glasovi v mariborsko okolico. Bog jih živi, kakor tudi vse sosedne goste, ki so nas s svojim prihodom počastili!

Od Sv. Marka niže Ptuj. (Dan 25. avgusta.)

Pred poltretjim letom je počil naš farni veliki zvon. Takoj so naš skrbni gosp. župnik začeli pobirati milih darov, da bi se veliki zvon dal preliti za 3 cente težji in radi harmonije tudi srednji zvon. Letos poleti je bil potreben denar, okoli 1000 gld., nabran, in ljubljanski zvonar A. Samassa je prelil zvonova, katera so potem dne 9. avgusta posvetili ljubljanski stolni prošt, dr. H. Pauker. V nedeljo, dne 25. avgusta pa sta bila slovesno potegnjena v naš farni zvonik. V jutro so imeli v ta namen sv. opravilo naš rojak, gosp. prefekt Fr. Korošec ter v pridigi razložili posvečevanje zvonov, njune napise in kaj nam sploh kličejo zvonovi. Ob 9. uri pa so prišli preč. g. ptujski prošt, J. Hrzič, prvičkrat na cerkveno obiskovanje in skušnjo iz krščanskega nauka. Ob 1/2 10. uri so imeli veliko sv. mašo, pri kateri so peli gospod. učiteljici in gosp. podučitelj. Po sv. maši je bilo izpraševanje otrok, ki so dobro odgovarjali. Nato so nas gosp. prošt še razveselili z jedernatim nagovorom o posvečevanju zvonov in o harmoniji ali soglasju med Bogom in nami, o zastopnosti po občinah in hišah. Popoldne ob 3 uri pa so bile slovesne večernice z zahvalno pesmijo, ob 4 uri je bil zvonova srečno spravil na njuno mesto tesarski mojster Franc Rozman iz Ljubljane, in zvonovi se milo in ubrano oglasijo. O najvedno oznanjajo srečo in blagoslov markovski fari!

Iz Ormoža. (O novi nemški šoli.) Navadno trdijo Nemci, po slovenskih pokrajinah živeči, da jih preganjajo Slovenci. No, v Ormožu lahko dokažemo ravno nasprotno, da oni zatiravajo nas. Le poglejmo si na kratko, kje in kako? Na sedanji četirirazredni šoli se podučuje od drugega šolskega leta naprej, torej počenši z drugim razredom, nemščina kot drugi deželni jezik. Do četrtega razreda se otroci naučijo toliko nemški, da lahko pri gospodu nadučitelju Rauschl-nu že molijo nemški, pojejo nemške pesmi, da umejo nemško povelje pri telovadbi. Računanje, zemljepisje, zgodovino itd. se učijo v nemškem jeziku; kajti učenci imajo le samo jedno slovensko knjigo. Zelo radovedni smo, če bode gospod nadučitelj Rauschl na nemški šoli slovenski molil, slovenske pesmi pel, slovenski zapovedoval pri telovadbi itd., ker to vse zdaj na slovenski šoli radi enakopravnosti v nemškem jeziku uči. Na tej prè slovenski šoli se torej nemški jezik tako bogato podučuje, da moramo Nemce celo zavidati. Ali vkljub temu oni s to šolo niso zadovoljni. Slovenci smo bili dozdej mehki, kakor lipov les in potrpežljivi kakor ovce. To njihovo nesramno zahtevanje pa nas kliče v odločen boj proti njim. Občine: Hardek, Litmerk in Pušince so že vložile rekurze proti ustanovitvi nemške šole in proti izšolanju ormoške občine za nemško šolo. Torej še bodo morali naši Nemci precej časa čakati do ustanovitve nove šole. Kako bode nemška šola zorela, hočemo vam, stariši, ki vzgajate svoje otroke v krščansko-slovenskem duhu, pridno poročati.

Iz Ljutomer. (Slovensko pevsko društvo) v Ljutomeru je priredilo dne 25. avg. o priliki občnega zbora velik pevski koncert, kateri se je obnesel prav dobro. Vse pesmi so bile sprejete z burnim odobravanjem, osobito pa mešana zbor »Moja pesem« od Dr. G. Ipavica in pa »Naša zvezda« od Hudovernika, katera sta se morala ponavljati. Kaj krasno je donel alt-solo gospod. R—. Pa tudi pri moških zborih, kakor »Avstrija moja« od A. Nedveda, posebno pa pri Kocijančičevem vencu »Roženkraut, nagelj in rožmarin« ni bilo konca tleskanju. Zelo dobro se je tudi prednašal čveterospev »Razstanek« od Volariča. Ta popoldan smo

razvideli, kako prelepo doni slovenska pesem, posebno pa iz grla priprostega slovenskega fantiča. Vsa čast našim pevkinjam in pevcem! — Med posameznimi pevskimi točkami so svirali evenski tamburaši s svojim izvrstnim kapelnikom Fr. Schneiderjem tako mično, da bi jih človek kar vedno poslušal. Zato pa jim bodi tudi na tem mestu izrečena zahvala za sodelovanje. Žalibog, da se je prej tako lepo vreme spremenilo v deževno, in je bila potem takšna gneča in stiska. Sklepamo pa z zahvalo, da so nam priredile gospe in gospice pevkinje in gg. pevcé tako krasen popoldan, in prosimo jih, naj nam priredé tako plemenito zabavo ne samo jedenkrat, temveč večkrat v letu. Izrekamo pa tudi srčno zahvalo za tako izborno vodstvo našemu pevovodji, Fr. Zacherlnu. Slovenskemu pevskemu društvu v Ljutomeru pa želimo, da se naj razevita in neumorno deluje za mili slovenski narod, ter da ga naj krepko podpirajo oni, katerim je le količkaj mogoče!

Iz Celja. (Naša društva.) »Čitalnica«, »pevsko društvo« in »Sokol« so nas zbrali v Vojniku na velikanski »ljudski« shod, kjer so tudi udarjali tamburaši »Edinosti«. Že precej daleč smo se sli hladiti julija in avgusta, ko nas je izvabilo bralno društvo v Doliču v svojo novo Postojno, »Hudo luknjo«. Pevska slavnost v Ptuj je bila že skoraj izven našega globusa, kar ni čuda ob takem vremenu in daljavi. Počasi smo obiskovali Savinjsko dolino in se vračevali zopet v bližino celjsko. Dne 18. avgusta pa smo se zabavljali v Žalcu, kjer je bil res krasen, obsežen vspeh: petje, glediški igri, deklamacija, igra na glasovir in tamburice ter ples; kako bi nas ne zadržalo celo noč? Ravno tako je bilo na Teharjih, kamor je priredilo »pevsko društvo« svoj prvi večji izlet. Petje je bilo v resnici izborna; tako možki zbori, kakor mešani, pri katerih so nam bile vrle pomočnice dobro izvežbane pevke celjske. Slišala se je samo-le pohvala. Vrle gospodične, ki ste zastavile svoj trud na slavo našega društva, srčna zahvala! Ostanite zveste društvu našemu! V bodoče bo treba večkrat delati z združenimi močmi, da bode uspeh vedno tak in še slavnější. — »Občeslovensko obrtno društvo« se seveda tudi zabava. Napravilo je izlet daleč — najbrž »na onkraj božjega«, kamor nas ni bilo zraven; — še manj pa smo se udeležili izleta in veselice »občeslovenskega društva zasebnih uradnikov«, katero je izletelo še mnogo, mnogo dalje. —s—

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. Veličanstvo svetli cesar so ta teden pri velikih vojaških vajah na Češkem blizu Budejevic; stanujejo ondi v škofovi palači. — Volitve v občinski zastop dunajski bodo še vendar ta mesec, in sicer voli tretji razred dne 17., drugi razred dne 23. in prvi razred dne 26. septembra. — Liberalci bodo predlagali v nižjeavstrijskem deželnem zboru, naj se dunajski mestni red tako predela, da bodo cesar imenovali župana. Liberalci mislijo, da na tak način dr. Lueger nikoli ne bo postal dunajski župan.

Česko. V Kraljevih Vinogradih pri Pragi je bil v nedeljo shod čeških okrajnih zastopov. Od 109 okrajnih zastopov je prišlo 494 odposlancev. — Mladočehi bodo priredili dne 29. sept. velik shod v Pragi, da se bodo razgovarjali o bodočih deželnozbornih volitvah.

Šlezjsko. Dne 18. septembra bodo Poljaki slovesno odprli zasebno poljsko gimnazijo v Tešinu. K tej slavnosti pridejo zastopniki raznih poljskih društev iz Galicije. Nad Poljaki se vsled tega hudo repenčijo nemški

listi, ki so vedno med svet trobili, da je Šlezija že popolnoma nemška.

Štajarsko. Poslanec Kalteneggerja je poslal 40. posestnikov iz Marije - Trošt pri Gradcu lepo zaupnico, ki bode še bolj sapo zaprla liberalcu Morretu. — Na graški visoki tehnični šoli se dijaki lahko učijo italijansčine, francosčine in angleščine, samo slovensčine ne. In vendar mnogi tehniki tudi med Slovenci iščejo službe!

Koroško. Javna shoda priredi »Katol. politično in gospodarsko društvo« za Slovence dne 15. sept. v Lipi pri Rudi in dne 29. sept. v Grebinju. — Ustanovilo se je »Bonifacijev društvo krške škofije«. Namen temu društvu bode, skrbeti za revne cerkve. — Celovski peki nameravajo štrajkati ali delo ustaviti; zaradi tega so oni teden imeli dva shoda.

Kranjsko. Ljubljanski »feuerber« je v nedeljo praznoval svojo 25letnico. Pravimo »feuerber«, ker je to gasilno društvo še vedno nemško. — V nedeljo popoldne so imeli socialisti v Ljubljani javen shod. Ker je neka Tereza Nötscher poldrugo uro razkladala krive socialistične nauke, postali so krščanski delavci nevoljni ter so jej ugovarjali. Socialni demokrati pa te začnejo pretepati, in tako se je shod končal. Slovenci ne marajo za rudečo zastavo socialistov.

Primorsko. Te dni so se zvršile na Goriškem volitve volilnih mož. Večinoma so izvoljeni taki možje, ki bodo glasovali za kandidate društva »Sloga«. — Tržaški namestnik Rinaldini ne more najti v Istri deželnega poslanca, ki bi sodil za deželnega glavarja isterskega. Govori se, da bode deželni zbor prej razpuščen, predno se prvič snide.

Hrvaško. Poldrugo leto je morala osirotela senjska škofija čakati na novega nadpastirja. Zdaj pa je lahko prav zadovoljna; kajti senjskim škofom je bil te dni imenovan zagrebski vseučiliški prof. dr. Ant. Maurovič, izvrsten duhovnik in veren Hrvat. — Mesto Varaždin dobi sredi meseca oktobra električno razsvetljavo. — V Zagrebu prav pridno delajo priprave, da kolikor mogoče slovesno sprejmejo svetlega cesarja sredi prihodnjega meseca.

Vnanje države.

Rim. Dne 20. septembra bodo gotovo v Rimu italijanski puntarji hudo rogovilili; radi tega se delajo v papeževi palači, v Vatikanu, posebne varnostne priprave. Za vse ondi stanujoče osebe se bo preskrbelo hrana za več dni in razun njih vrat bodo vsa vrata zaprta.

Angleško. Liberalni unijonisti priganjajo, da se gosposka zbornica mora preosnovati. Brščas se uvede imenovanje dosmrtnih članov, da bode potem vsaka vlada lahko dobila večino, in gosposka zbornica ne bode mogla ovirati postavodaje.

Nemško. Pred tednom se je zaključil nemški katoliški shod v Monakovem. Zadnji dan je govoril tudi grof Zichy o žalostnih cerkvenih razmerah na Ogerskem. — Dne 2. septembra so po večjih mestih praznovali 25letnico zmage pri Sedan. Bile so večinoma vojaške slavnosti. Francoski poslanik pa ta dan ni hotel ostati v Berolinu.

Rumunsko. Osnov se je odbor, da bi podpiral bolgarske šole v Dobrudži. To pa vladi ni bilo ljubo. Začela je temu odboru podtikati, da dela na punt, da se Dobrudža naj priklopi Bolgarski. Vsled tega je vlada že iztirala več bolgarskih trgovcev, bolgarske šole pa bode bržkone zaprla.

Srbska. Kralj Aleksander biva zdaj na Francoskem v Biaritzu. Te dni se je ondi v morju kopal s plavalnim mojstrom. Prišel pa je veliki val in odnesel oba. Kralj se je rešil, ali plavalni mojster je utonil.